

62.

Na osnovu člana 52. Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 88/07), a u vezi sa članom 28. i članom 56., Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 07/10), Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

PEDAGOŠKE STANDARDE I NORMATIVE za predškolski odgoj i obrazovanje

I UVODNE NAPOMENE

1.1. Značaj predškolskog odgoja i obrazovanja

Predškolski odgoj i obrazovanje je prvi, poseban i specifičan stepen odgojno-obrazovnog sistema na području Zeničko-dobojskog kantona, koji obuhvata: odgoj, obrazovanje, ishranu, zdravstvenu i socijalnu zaštitu djece predškolske dobi.

Predškolski odgoj i obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa, a ostvaruje se u predškolskim ustanovama.

Opći cilj predškolskog odgoja i obrazovanja je osigurati optimalne i jednake uslove kako bi svako dijete od rođenja do polaska u školu razvijalo i ostvarivalo svoje pune potencijale i sposobnosti kroz različite vidove kvalitetnog i profesionalnog predškolskog odgoja.

1.2. Uloga pedagoških standarda i normativa

Pedagoški standardi i normativi za predškolski odgoj i obrazovanje, (u daljem tekstu: „Pedagoški standardi i normativi“), doprinose:

- sistematskom uređenju predškolskog odgoja i obrazovanja,
- stvaranju jednakih uslova i mogućnosti za svu djecu kako bi se što uspješnije uključila u proces osnovnog obrazovanja i odgoja,
- unapređenju pedagoškog rada u skladu sa razvojnim potrebama djece, promjenama u nauci i tehnologiji,
- stvaranju odgojne sredine koja unapređuje demokratske principe i praksu.

II OPĆA POLAZIŠTA STANDARDA I NORMATIVA

1.1. Definisane pojmove predškolskog odgoja i obrazovanja

U svojim polazištima pedagoški standardi i normativi se oslanjaju na elemente naučnih spoznaja i društvenih opredjeljenja po kojima je:

- a) Predškolski odgoj i obrazovanje je integralni dio jedinstvenog sistema odgoja i obrazovanja. Njegove specifičnosti proizilaze iz osobenosti uzrasta i psihofizičkog razvoja djece.
- b) Rad u predškolskim ustanovama kao oblicima okupljanja djece predškolskog uzrasta zasniva se na dostignućima nauke bitnim za čuvanje i unapređivanje zdravlja djece, njihov optimalan fizički i psihički razvoj i razvoj odgojno-obrazovnih komponenti ličnosti najmlađih. U tom smislu, svaki organizovani društveni rad sa djecom ovog uzrasta sadrži i sebi sve komponente brige za unapređivanje zdravog rasta i razvoja, kao i odgojno-obrazovne ciljeve i zadatke. Jedinstvo ovih komponenata su osnovni ciljevi i zadaci predškolskog odgoja i obrazovanja.
- c) Uzrast djece je presudan na omjer komponenata unutar stručnog rada u predškolskim ustanovama. To znači da rad u jasličkom uzrastu s naglašenom njegovateljsko-zdravstvenom komponentom mora imati i sebi i dobro stručno vođene elemente odgojno-obrazovnog rada. Isto tako, rad sa djecom vrtičkog uzrasta, pored odgojno-obrazovnih zadataka, ostvaruje širok krug zadataka unapređivanja zdravog rasta i razvoja djece.

1.2. Oblici odgojno-obrazovnog rada

Dostignuti nivo i oblici organizovanja rada sa djecom predškolskog uzrasta utvrđuje se kao:

- institucionalni oblici rada u sastavu predškolskih ustanova,
- kraći programi koji mogu biti organizovani kao vaninstitucionalni oblici rada pri predškolskim ustanovama ili drugim institucijama društvene brige o djeci,
- drugi oblici organizovanog društvenog rada sa djecom.

1.3. Programska orijentacija

a) Cjeloviti razvojni program

Pod cjelovitim razvojnim programima smatraju se programi koji obuhvataju njegu, odgoj, obrazovanje i zaštitu djece od navršanih 6 mjeseci života do polaska u osnovnu školu.

Ovi programi se realizuju u predškolskoj ustanovi i usklađeni su sa radnim vremenom roditelja i potrebama socijalne sigurnosti djece, u skladu članom 23. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 07/10), (u daljem tekstu: „Zakonom“).

b) Programi za djecu pred polazak u školu

Organizuje se kao poseban vid cjelovitih razvojnih programa pred polazak u školu u trajanju utvrđenom Zakonom.

c) Ostali oblici rada

Specijalizirani razvojni programi i ostali oblici organizovanog rada sa djecom predškolskog uzrasta mogu biti organizovani u sklopu programske orijentacije predškolske ustanove, ili kao vaninstitucionalni oblici rada u kojima, pored stručnih kadrova predškolskih ustanova, može raditi veoma širok krug stručnih, (umjetnici i dr.), kadrova.

1.4. Elementi pedagoške klime u predškolskoj ustanovi, zavodima, centrima i domovima za djecu u procesu ostvarivanja ciljeva

U procesu ostvarivanja ciljeva i zadataka predškolskog odgoja i obrazovanja učestvuju porodica, odgajatelj i medicinska sestra u predškolskoj ustanovi. Posebnosti pedagoške klime čine sljedeći elementi:

- a) Atmosfera unutar odgojne grupe koju čine odnosi između odgajatelja i djece, odgajatelja i drugog odgajatelja, odnosa odgajatelja i roditelja, kao i relacije između odgajatelja u odgojnoj grupi.
- b) Realizacija odgojnih sadržaja provodi se primjerenim metodama i oblicima rada uz planirana sredstva i protiče u atmosferi i opuštenosti igre, međusobnog poštovanja i uvažavanja, tolerancije, ravnopravnosti, partnerstva, povjerenja, demokratskih odnosa – te u atmosferi stvaralaštva i životne radosti.
- c) Odgajatelj je osnovni činilac i kreator unutar odgojne grupe, uzor i model u procesu učenja i

formiranja ličnosti predškolskog djeteta. To njegovom poslu daje poseban društveni značaj. Ličnost odgajatelja, njegovi ljudski, stručni kvaliteti su uvjet uspješnog odgojno – obrazovnog rada. Zbog svega toga, Pedagoški standardi definiraju i posebne stavke koje su značajne za odgajatelje. Odgajatelj mora biti mentalno i fizički zdrava ličnost s razvijenom sposobnošću empatije, životnim optimizmom i sposobnostima poštovanja i uvažavanja ličnosti djeteta i saradnika.

- d) Jedinstvo odgojnog djelovanja zasnovano na poštovanju dogovorenih odnosa i načina rada, principijelnost i dosljednost bitan su element u kvalitet pedagoške klime u predškolskoj ustanovi, domovima i zavodima.

III. OSNOVNI USLOVI ZA PEDAGOŠKI RAD

1.1. Prostor i oprema

Da bi se zadovoljili osnovni pedagoški i zdravstveno – higijenski uslovi utvrđuju se sljedeći građevinski, odnosno površinski uslovi za život i boravak djece u jaslicama, vrtiću, a što o jednom djetetu iznosi:

- za uzrast od 6 mjeseci do 3 godine, najmanje 3.6 m², po djetetu
- za vrtićki uzrast od 3 – 5,5 godina, najmanje 2.4 m², odnosno 6 m², po djetetu
- za dvije odgojne grupe uzrasta djece od 3 – 5,5 godina jedan mokri čvor sa ženskim i muškim kabinama.

Za predškolske ustanove od posebnog značaja su prostori prema namjeni, kao što su: zajednički prostori, izolacije, garderobe i sanitarije, pomoćne prostorije, servisi i komunikacije. Predškolska ustanova ima dvorište čija veličina zavisi od razvijenosti ustanove, a što po jednom djetetu iznosi 3 m².

Predškolske ustanove mogu biti opremljene namještajem i ostalom neophodnom opremom u skladu sa važećim Normativom za planiranje, projektovanje, izgradnju i opremanje ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje.

1.2. Sredstva za odgojni rad (didaktička sredstva)

Sredstva za odgojno – obrazovni rad (didaktička sredstva, igračke) čine bitan preduslov identifikacije i unapređivanja odgojno – obrazovnog rada, koji u sebi

sadrži i određene komponente obrazovanja najmlađih.

Ona imaju posebnu ulogu i značaj u radu sa djecom predškolskog uzrasta.

Sve predškolske ustanove od općih sredstava trebaju imati: TV prijemnik, grafoskop, DVD, mikroskop, digitalni foto aparat, flanelograf sa aplikacijama i za dječije radove, pokretne, magnetne školske table, videokamere (prema mogućnostima), kompjutere (prema mogućnostima), pozornicu.

Sredstva za odgojni rad (didaktička sredstva) u programima za djecu pred polazak u školu, ako nisu obuhvaćena nekim oblikom predškolskog odgoja i obrazovanja čine ona sredstva i oprema koja su neophodna za realizaciju programa starije odgojne grupe u vrtiću.

Specijalizirani razvojni programi zahtijevaju da se za pojedinačni ili grupni program uradi specifikacija sredstava za odgojni rad, zavisno od toga gdje se taj rad organizuje i s kojim didaktičkim sredstvima i opremom raspolaže nosilac organizacije tih programa.

Stručna biblioteka:

Literatura:

- pedagoško – psihološka literatura za odgajatelje i pedagoge u vrtiću
- literatura koja služi kao izvor znanja u radu sa djecom
- stručna i popularna literatura koja se odnosi na odgoj djece
- stručna literatura koja se odnosi na pomoć sa posebnim potrebama
- knjige
- slikovnice
- časopisi, pamfleti
- slikovnice koje su pravila djeca

/Opća sredstva za rad u odgojnim grupama od 6 mjeseci do 3 godine/

Mlađa jaslička grupa:

- razne vrste igračkica sa ljudskim likom i likom životinja
- lutke
- lopte
- predmeti za vučenje i guranje
- igračke za podsticaj motoričkih aktivnosti
- predmet za istraživanje aktivnosti
- sredstva za prve simboličke igre
- predmeti za slaganje i kombinovanje
- sredstva za prve simboličke igre (predmeti koje upotrebljavaju odrasli, posuđe, sredstva za oblačenje, higijenu, muzičke igre)

Starija jaslička grupa:

- sredstva za podsticaj motoričkih aktivnosti
- rekviziti za tjelesne aktivnosti
- konstruktivne igračke
- muzički instrumenti (kastanjete, štapići, muzička kutija)
- sredstva za likovno izražavanje
- sredstva za pozorište lutaka
- raznovrsni materijali, sredstva i pribori
- potrošni materijal

Dječiji vrtići

- razni rekviziti za tjelesne aktivnosti (švedske ljestve, grede, strujnjače, bicikli, čunjevi...)
- otvorene površine – igrališta za djecu
- površine za praktični rad (povrtnjak, cvijetnjak)
- poligon sa spravama
- upoznavanje prirodne i društvene sredine
- modeli saobraćajnih sredstava
- igračke za razgibavanje i razvijanje spretnosti
- igračke za građenje i konstruisanje
- igračke za društvene igre
- pribor za istraživačke aktivnosti
- igračke za igru uloga
- saobraćajni poligoni
- razna sredstva za likovno izražavanje
- muzički instrumenti
- sredstva za opremu centara aktivnosti
- slikovnice
- specifična sredstva i pomagala za djecu sa posebnim potrebama, ako su uključena u predškolsku ustanovu
- razni potrošni materijali i pribor

Sredstva za igru i slobodne aktivnosti:

- igračke za razgibavanje i razvijanje spretnosti
- igračke za igru igara
- igračke za građenje i konstruisanje
- igračke za društvene igre
- sredstva za opremu dječijih centara aktivnosti
- oprema za radno angažovanje djece.

IV. BROJ DJECE U ODGOJNIM GRUPAMA

Odgajno – obrazovne aktivnosti u predškolskoj ustanovi ili drugi oblici organizovanog okupljanja djece predškolske dobi izvode se u odgojnim grupama, i to po određenom broju djece, zavisno od dobi djece i obliku organizovanja odnosno vrsti i trajanju programa, te sposobnostima, potrebama i interesima djece i roditelja.

Red. broj	OBLIK ORGANIZOVANJA	BROJ DJECE U ODGOJNOJ GRUPI		
		Optimalno	Minimalno	Maksimalno
1.	JASLICE			
	Odgojna grupa dobi od 6 mjeseci do 1 godine	10	8	12
	Odgojna grupa dobi od 1 -2 godine	12	10	16
	Odgojna grupa dobi od 2 -3 godine	16	13	21
	Mješovita grupa	10	8	14
2.	VRTIĆ			
	2.1. odgojna grupa uzrasta u četvrtoj godini	18	16	24
	2.2. odgojna grupa uzrasta u petoj godini	23	18	26
	2.4. mješovita odgojna grupa uzrasta od 3 godine do polaska u školu	25	20	26
	2.5. odgojna grupa djece pred polazak u školu	25	20	26
3.	SPECIJALIZIRANI RAZVOJNI PROGRAMI			
	3.1. odgojna grupa djece istog uzrasta	14	12	18
	3.2. odgojna grupa djece različitog uzrasta	12	10	16

U jednu odgojnu grupu može se uključiti 1 dijete s lakšim teškoćama u razvoju i tada se broj djece u grupi smanjuje za dvoje djece.

U jednu odgojnu grupu može se uključiti samo jedno dijete s većim ili kombinovanim (poliorganskim) oštećenjima u razvoju, ako je nedovoljan broj djece za organizaciju odgojne grupe sa posebnim programom i tada se broj djece smanjuje za troje.

Broj djece sa teškoćama u razvoju u odgojnim grupama posebnog programa u dječijim vrtićima i posebnim ustanovama je sljedeći:

- djeca s istom vrstom teškoće u razvoju

<u>dob:</u>	<u>najviše:</u>	<u>broj djece:</u>
-1 do 2 godine	„	3 djeteta
-2 do 4 godine	„	5 djece
-4 do 6 godina	„	6 djece

- djeca s autizmom, djeca različitog uzrasta i djeca s različitim vrstom problema u razvoju

<u>dob:</u>	<u>najviše:</u>	<u>broj djece:</u>
-1 do 2 godine	„	2 djeteta
-2 do 5 godina	„	3 djeteta

Izuzetno, zavisno o uslovima rada (prvenstveno u zavisnosti od prostornih uslova), potrebama djece i roditelja, uvođenju pokusnih programa i slično, ustanova može, uz predhodnu saglasnost osnivača, u grupama imati i manji broj djece u odgojnoj grupi utvrđenog ovim standardima.

Izuzetno, zavisno od uslova rada (zavisno od prostornih uslova), potrebama djece i roditelja, ustanova može, uz predhodnu saglasnost osnivača, u grupama imati i veći broj upisane djece od broja djece u odgojnoj grupi utvrđenog ovim standardima za 10 %

V. BROJ ODGAJATELJA I STRUČNIH SARADNIKA

Broj potrebnih djelatnika u dječijem vrtiću utvrđuje se zavisno od broja odgojnih grupa, trajanju i vrsti programa, te konkretnim uslovima rada.

U predškolskim ustanovama programe predškolskog odgoja i obrazovanja realizuju odgajatelji, te stručni

saradnici različitih profila: pedagozi, pedagozi-psiholozi, socijalni pedagozi, psiholozi, defektolozi, ljekari, socijalni radnici i sl. sa odgovarajućom visokom ili višom stručnom spremom. Stručne poslove njege i brige o zdravlju djece obavljaju zdravstveni djelatnici sa završenim fakultetom, višom ili srednjom medicinskom školom.

Redni broj	VRSTA I OBLIK ORGANIZOVANJA	BROJ ODGAJATELJA I ZDRAVSTVENIH RADNIKA PO ODGOJNOJ GRUPI	
		Odgajatelj	Zdravstveni radnik
1.	A) <u>Odgojne grupe djece uzrasta od 6 mjeseci do 3 godine</u>		
	1.1. Odgojna grupa djece iste starosti ili mješovita grupa – cjelodnevni boravak (u trajanju od 8 – 11 sati)	1	1
	1.2. Odgojna grupa djece istog ili mješovitog uzrasta – poludnevni boravak (u trajanju od 3 – 5 sati)	1	-
2.	B) <u>Odgojne grupe djece starije od 3 godine</u>		
	2.1. Odgojna grupa djece u cjelodnevnom boravku (u trajanju od 8 – 11 sati)	2	-
	2.2. Odgojna grupa djece u poludnevnom boravku (u trajanju od 3 – 5 sati)	1	-
	2.3. Grupa djece pred polazak u školu	1	-
3.	C) <u>Specijalizirani razvojni programi</u>		
	3.1. Programi čiji je rad organizovan na jednom mjestu u trajanju od 25 sati sedmično	1	-
	3.2. Programi koji se organizuju u više organizacionih jedinica u trajanju do 20 sati	1	-

U realizaciji programa odgojno – obrazovnog rada mogu učestvovati lica sa završenom visokom, višom i srednjom stručnom spremom odgojno – obrazovnog i medicinskog smjera u svojstvu asistenata i volontera.

Izuzetno, ako je iskazana opravdana potreba za radom dužim od 11 – satnog programa, može se povećati broj odgajatelja prema potrebi uz saglasnost osnivača.

VI. STRUČNI SARADNICI U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI (PEDAGOG, PEDAGOG-PSIHOLOG, PSIHOLOG, SOCIJALNI PEDAGOG, DEFEKTOLOG, LOGOPED)

Broj stručnih saradnika za realizaciju odgojno – obrazovnog programa u predškolskoj ustanovi utvrđuje se kako slijedi:

6.1. do 10 odgojnih grupa	pedagog, pedagog-psiholog, socijalni pedagog	0,5
6.2. od 10 do 20 odgojnih grupa	pedagog, pedagog-psiholog, socijalni pedagog	1
6.3. preko 20 odgojnih grupa	pedagog, pedagog-psiholog, socijalni pedagog (po grupi)	0,01
6.4. za svaku odgojnu grupu	psiholog	0,03
6.5. za svaku odgojnu grupu	ljekar – pedijatar	0,01
6.6. za svaku odgojnu grupu	stomatolog	0,01
6.7. za svaku odgojnu grupu	logoped	0,03
6.8. za svaku odgojnu grupu	defektolog	0,03

Stručni saradnici u predškolskoj ustanovi osim gore naznačenih mogu biti profesori stranih jezika, vjeroučitelji, socijalni radnik, profesori muzičke, likovne i fizičke kulture i stručnjaci iz drugih odgojnih i zdravstvenih područja.

VII. RUKOVODNO OSOBLJE (direktor)

Svaka predškolska ustanova ima direktora.

(koordinator)

Predškolska ustanova može imati i koordinatora.

Administrativno – tehničko osoblje u predškolskim ustanovama

Za obavljanje stručnih, administrativno – finansijskih, personalnih i drugih administrativnih poslova predškolska ustanova ima 2 radnika.

Pomoćno i tehničko osoblje u predškolskim ustanovama

7.1. Poslovi ekonomata, skladištenja i prevoza hrane, prehrambenih proizvoda, rublja, vođenja skladišne kartoteke, održavanje vozila i sl.

-do 25 grupa	1 ekonom
-preko 25 grupa po svakoj odgojnoj grupu	0,04 ekonomata

7.2. Poslovi vozača

od 500 do 1000 djece	1 uposlenik
od 1000 do 2000 djece	2 uposlenika

7.3. Poslovi pripremanja, servisiranja i distribucije hrane
u predškolskoj ustanovi do 100 djece 1 kuharica 1 pomoćna kuharica
na svakih daljih 50 djece potrebna je još 1 servirka

7.4. Poslovi spremačice:

Pored održavanja čistoće, dnevnih boravaka djece, drugih pratećih prostorija, i vanjskog prostora spremačice rade na dnevnom raspremanju opreme i didaktičkih sredstava.
na 300 m² 1 spremačica

U sredinama gdje je predškolska ustanova manja od 200 m² organizacija ovih poslova može se urediti i na drugi način.

VIII. STRUKTURA I OBIM RADA U OKVIRU ČETRDESET – SATNE RADNE SEDMICE (OPIS)

Poslovi zdravstvenog djelatnika u okviru radne sedmice

Broj sati

1. poslovi njege i brige djece jasličke i vrtičke dobi,	30
2. nadziranje i predlaganje mjera za poboljšanje sanitarno - higijenskih uslova rada u vrtiću,	2,5
3. povezivanje dječijeg vrtića s odgovarajućim zdravstvenim službama u lokalnoj zajednici,	0,5
4. saradnja sa roditeljima,	1
5. stručno usavršavanje,	1
6. priprema i vođenje dokumentacije,	3
7. ostali poslovi po potrebi.	2

Ukupno: 40 sati

Poslovi odgajatelja u okviru radne sedmice

Broj sati

Neposredan odgojno – obrazovni rad s djecom	30
Ostali oblici odgojno obrazovnog rada:	
1. pripreme za odgojno – obrazovni rad na projektima	5
2. individualno stručno usavršavanje	0,5
3. rad u stručnim tijelima (stručni aktiv, vijeće, pedagoški savjet)	0,5
4. saradnja sa roditeljima,	0,5
5. saradnja s pedagogom – psihologom i ostalim stručnim saradnicima	0,5
6. rad u okviru društvene i kulturne djelatnosti vrtića	0,5
7. rad na pedagoškoj dokumentaciji	0,5
8. uvođenje inovacija, savremenih oblika i metoda izrada didaktičkih sredstava	0,5
9. ostali poslovi	1,5

Ukupno: 40 sati

Poslovi odgajatelja u realizaciji kraćih i specijaliziranih programa

Broj sati
Programi sa: (3) (4)

Neposredni odgojno obrazovni rad	15	20
Ostali radni zadaci		
Pripreme za neposredni odgojno – obrazovni rad, planiranje		
10. stručni sastanci s roditeljima	3	3
11. vođenje dokumentacije i analiza	0,5	0,7
12. stručno usavršavanje	1,0	1,3
13. ostali poslovi	0,5	1
Ukupno:	20	26

Poslovi stručnog saradnika (pedagoga, pedagoga-psihologa, socijalnog pedagoga)

Broj sati

1. Konceptijsko-programski zadaci (poslovi planiranja, praćenja i analiziranja odgojno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama, učešće u programiranju rada predškolskih ustanova, učešće u izradi Godišnjeg plana i programa predškolske ustanove i izvještaja o realizaciji GPP-a, izrada godišnjeg programa rada i operativnih mjesečnih planova i programa, 2
2. Rad na uvođenju savremenih oblika i metoda rada, izrada analiza i izvještaja, analitičko –istraživački rad u oblasti predškolskog odgoja, prezentiranje dobivenih rezultata na stručnim organima s ciljem unapređenja odgojno-obrazovne prakse 12
3. Saradnja i pedagoško savjetodavni rad s djecom sa posebnim osvrtom na djecu iz nepotpunih porodica, djecu sa različitim oblicima neprihvatljivog ponašanja, za njihove roditelje, rad na prilagođavanju vrtičke sredine uspješnijoj socijalnoj integraciji djece sa neprihvatljivim oblicima ponašanja. 12
4. Stručno usavršavanje (pripremanje za rad, individualno stručno usavršavanje, prisustvovanje seminarima, rad s pripravnicima, rad u stručnim organima, pripremanje i realizacija oglednih aktivnosti(odgojni rad u grupi, radionice i predavanja za roditelje) 6
5. Saradnja sa direktorom, saradnja sa lokalnom zajednicom, saradnja sa institucijama 2
6. Vođenje pedagoške dokumentacije, vođenje evidencije o djeci koja imaju poteškoće u učenju i učešću, izrada edukativnih prilagođenih programa za djecu koja imaju poteškoće u učenju i učešću 6

Ukupno: 40 sati

Poslovi stručnog saradnika (psihologa,)	Broj sati
1. analiza i praćenje odgojno – obrazovnog rada, predlaganje mjera za poboljšanje uslova odgojno – obrazovnog rada u predškolskim ustanovama	5
2. praćenje psihofizičkog razvoja i napredovanja djece	3
3. prepoznavanje i otkrivanje nadarene djece, -osmišljavanje i realizacija razvojnih zadataka za njihovo napredovanje prema sposobnostima i interesima	3 5
4. rad s djecom s problemima (poteškoćama) u razvoju i njihovim roditeljima na emocionalno – psihološkom jačanju porodice, sa ciljem što kvalitetnije pomoći u odrastanju djeteta	5
5. permanentno (kontinuirano) vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije za djecu s posebnim potrebama	2
6. saradnja s direktorom i koordinatorom u planiranju i izvođenju odgojno – obrazovnog rada	2
-pripremanje za rad i individualno stručno usavršavanje	5
-rad na profesionaloj orijentaciji	2
7. saradnja sa društvenom sredinom (Centar za socijalni rad, Centar za zdravstveni rad, Ministarstvo, Zavod...)	3
8. vođenje pedagoško – psihološke dokumentacije za odgajatelje i medicinske sestre	2
9. rad na uvođenju savremenih oblika i metoda rada (planiranje i realizacija s odgajateljima) i predlaganje inovacija	3
Ukupno: 40 sati	

Poslovi stručnog saradnika (defektologa)	Broj sati
1. neposredni odgojno – obrazovni rad s djecom s problemima u razvoju -rad na prepoznavanju, ublažavanju i otklanjanju teškoća u razvoju djece -utvrđivanje najprimjerenije metode rada u saradnji s odgajateljima	19
2. pripremanje za neposredni odgojno obrazovni rad s djecom s poteškoćama u razvoju	6
-saradnja s roditeljima s ciljem pružanja pomoći i savjeta za stvaranje što kvalitetnijeg porodičnog okruženja kako bi se na najefikasniji način iskoristili svi preostali potencijali i sposobnosti djeteta	3,5
3. pružanje stručne pomoći odgajateljima	3
4. saradnja sa zdravstvenom i socijalnom službom s ciljem prevencije razvojnih poremećaja kod djece	3
5. stručno usavršavanje	3
6. vođenje defektološke dokumentacije za djecu	2,5
Ukupno: 40 sati	

Poslovi direktora

Broj sati

1. koncipiranje i izrada programa rada vrtića i organizovanje odgojno – obrazovnog rada,	8
2. studijsko – analitički zadaci na unapređenju odgojno – obrazovnog rada,	2
3. planiranje, pripremanje i vođenje sjednica stručnog tijela vrtića,	1
4. planiranje rada stručnog, kolektivnog i individualnog usavršavanja,	1
5. praćenje ostvarenja programa rada vrtića i podnošenje izvještaja,	2
6. pedagoško – instruktivni rad vrtića, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad,	8
7. permanentna stručna saradnja unutar kolektiva	2
8. saradnja s roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka,	1
9. stručno usavršavanje,	1
10. vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije o radu vrtića i ostvarenju programa rada vrtića,	2
11. učestvovanje u radu tijela upravljanja,	5
12. zastupanje i predstavljanje javne ustanove	2
13. briga o materijalno – finansijskim poslovima vrtića,	2
14. organizovanje rada i zaštite o radu stručne i tehničke službe vrtića,	1
15. saradnja sa društvenom sredinom i stručnim institucijama,	1
16. planiranje izleta i posjeta kulturno – umjetničkim institucijama,	1
17. ostali poslovi.	

Ukupno: 40 sati

Poslovi koordinatora

Broj sati

1. učestvuje u koncipiranju, izradi i praćenju programa odgojno–obrazovnog rada,	8
2. učestvuje u planiranju, pripremi i vođenju sjednice stručnih organa (aktiva),	2
3. sačinjava projekte inoviranja rada,	1
4. utvrđuje i organizira nabavku sredstava za nesmetano obavljanje odgojno-obrazovnog procesa ,	1
5. pedagoško – instruktivni rad vrtića, predavanja, uvođenje inovacija, stručni rad sa pripravnicima, pripreme za rad,	8
6. vrši nadzor mentorskog rada,	2
7. permanentna stručna saradnja unutar kolektiva,	2
8. saradnja s roditeljima i planiranje roditeljskih sastanaka,	1
9. rad na stalnom stručnom usavršavanju,	1
10. nadzor nad vođenjem pedagoške dokumentacije,	2

11. učestvovanje u radu stručnih tijela sa direktorom ustanove,	5
12. priprema izvještaje o radu u odgojno-obrazovnoj ustanovi,	2
13. briga o materijalno – finansijskim poslovima vrtića,	2
14. učestvuje u organizovanju rada i zaštite o radu stručne i tehničke službe vrtića,	1
15. saradnja u transparentnom radu sa društvenom sredinom, lokalnom zajednicom, kao i drugim stručnim institucijama,	1
16. planiranje izleta i posjeta kulturno – umjetničkim institucijama, kao ostali poslovi po nalogu direktora ustanove.	1

Ukupno: 40 sati

Poslovi administrativno – finansijskog uposlenika

Broj sati

1. praćenje i provođenje zakona o finansijskom poslovanju, računovodstvu, knjigovodstvu i dr.	4
2. vođenje dokumentacije i evidencije zasnovane na potpunom i trajnom prikupljanju podataka o svim nastalim stanjima koja prikazuju sliku cjelokupnog poslovanja predškolske ustanove,	5
3. blagovremeno i na propisan način sastavljanje dokumenata kojima se vjerodostojno i količinski iskazuje cjelokupno poslovanje ustanove u skladu s propisima,	6
4. dostava odgovarajućih podataka nadležnim tijelima i evidencija vezanim za obračun plaća i ličnim primanjima zaposlenika i obračun doprinosa po tim osnovama,	6
5. obavljanje i drugih računovodstveno – finansijskih poslova, isplata plaća i drugih naknada,	8
6. priprema materijala i izvještaja za nadležna tijela koji se odnose na računovodstveno – finansijsko poslovanje,	4
7. evidencija o blagajničkom poslovanju,	4
8. ostali poslovi	3

Ukupno: 40 sati

IX. PROVOĐENJE

Pedagoški standardi i normativi se obavezno i u potpunosti primjenjuju pri izgradnji novih predškolskih objekata, odnosno registraciji novih predškolskih ustanova, a u ranije izgrađenim objektima i registriranim predškolskim ustanovama standardi i normativi primjenjivat će se postepeno i to:

- kadrovski, najkasnije za četiri (4) godine, od dana donošenja;
- u dijelu kojim su propisana didaktička sredstva, najkasnije za pet godina, od dana donošenja;
- prostori, najkasnije za sedam (7) godina, od dana donošenja.

Predškolski odgoj i obrazovanje finansira se u skladu sa Zakonom.

X. ZAVRŠNE ODREDBE

O pitanjima koja nisu regulisana ovim Pedagoškim standardima i normativima, a odnose se na pedagoške standarde i normative predškolskih ustanova, odlučuje Ministarstvo.

Stupanjem na snagu ovih pedagoških standarda, prestaju sa primjenom Pedagoški standardi za predškolski odgoj i obrazovanje („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 05/98).

Pedagoški standardi stupaju na snagu narednog dana, od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko – dobojskog kantona“.

Broj: 10-38-32121/10
Zenica, 31.12.2010.godine

MINISTRICA**Zdenka Merdžan, s.r.****63.**

Na osnovu člana 40. stava 1. i 3. Zakona o osnovnoj školi („Službene novine Zeničko- dobojskog kantona“, broj: 5/04 i 20/07), ministrica Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, donijela je

predstavljaju dragocjeno pomoćno nastavno sredstvo u realizaciji nastave geografije osnovne škole.

Na osnovu izloženog, riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

RJEŠENJE

Odobrava se upotreba NIJEMIH KARTI (SLIJEPIH KARTI) za VI, VII i VIII razred osnovne škole iz geografije u svim osnovnim školama na području Zeničko- dobojskog kantona u 2010/11.godini.

Broj: 10-38-12315-2/10
Zenica, 27.01.2011.godine

MINISTRICA**Zdenka Merdžan, s.r.****64.****Obrazloženje**

Članom 40. Zakona o osnovnoj školi („Službene novine Zeničko- dobojskog kantona“, broj: 5/04 i 20/07) propisano je da udžbenike i nastavna sredstva za upotrebu odobrava Ministarstvo. Istim članom je definirano da se pod udžbenikom, kao nastavnim sredstvom, podrazumijevaju i zbirke zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura, koja zamjenjuje udžbenik ili njegov sastavni dio, izrađena u skladu sa koncepcijom udžbenika.

Utvrđeno je da nijeme karte za VI, VII i VIII razred osnovne škole, čiji je autor Admir Višća, imaju pozitivne ocjene, od strane savjetnika za stručno obrazovanje Pedagoškog zavoda u Zenici, o njihovoj valjanosti i da

U skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08), a na osnovu člana 179. stav 2. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09 i 48/10), člana 28. Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj: 15/07, 20/07 i 41/07) i člana 2. Pravilnika o radu ispitne komisije za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 20/07, 02/09 i 01/11), ministrica Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, donosi: